MELDINGSBLAD

Lørdagsgodt

03: Lørdag 07. februar 2026

Jo Gjessing
jo@gjessing.as

MOTSTAND

Den eldre broren min ga ut flere diksamlinger da han var yngre. Vi hørte han ofte si at han foretrakk å skrive dikt med fyllepenn framfor datamaskin. Hvorfor? Fyllepennen ga han mer motstand i arbeidet enn en datamaskin. Derfor mente han òg å ha lagt merke til at «skjønn»-litteratur skrevet på en datamaskin ofte var tjukkere enn den som ikke var det - og mindre god.

Jeg tenker på noe av det samme når jeg sitter ved veven. Å veve - og i særdeleshet å bildeveve - tar tid. Det er umulig å «smelle opp» en bildevevnad i løpet av «noen sekund». Det krever tid - og utholdenhet. Og det er bra! Den tida det tar, gir deg høve til å la underbevisstheten jobbe. Og til å tenke. Og til å se deg rundt i garnhaugene dine etter muligheter. Etter idéer. Etter gode fargekombinasjoner. Gå på utstillinger, kan hende, eller bla i bøker, etter det andre har gjort før deg - ikke for å kopiere det, for det er umulig, og uansett en særdeles dårlig idé. Men for å hente inspirasjon og tanker. Bildet ovenfor er eksempel på dette: Idéen om å la noe av renningen stå «bar», uten innslag, fikk jeg av ei bok om den nå dessverre døde veveren Else Marie Jakobsen (Janne Leite: «Levd liv - Vevd liv», 2012).

Men på samme tid kan det naturligvis òg virke anstrengende og frustrerende når en føler at arbeidet går så langsomt framover. Da kan det være greitt å ta seg en ørliten pause, en brødblings kan hende, eller se på noen som går forbi på vegen. Og så sette i gang igjen etterpå.

Ofte kan de gode idéene komme om kvelden, når en ha lagt seg i senga for å sove. Da har underbevisstheten jobbet - uten at en var klar over det sjøl. Da kan det være smart å ha en lapp papir og en penn i særheten av senga, og notere hva en kom på. For morgenen etterpå er alt glemt, eller i alle fall bleknet til det ugjenkjennelige - om en ikke har notert det ned. Dette er et triks mange - i ulike profesjoner - har benyttet seg av.

MANGFOLD

En av de spennende sidene ved å jobbe med bildevev, er det mangfoldet av materialer en kan bruke. I ei bok om bildeveveren Randi Nygaard Lium («Veven - en livslang forelskelse», Tapir forlag, 2012), står det for eksempel gjengitt el del arbeid hun har vevd av godteripapir (!). Min vevlærerinne, Karin Kristiansen (http://www.karin-kristiansen.no), har lagd en veske hun har vevd av oppstrimlete bæreposer.

Det vanligste, som jeg òg har brukt mest, er å ha renning av lingarn og innslag haen av av saueull, gjerne fra spelsau fordi dette garnet har en særskilt fin glans. Men på samme tid har jeg òg eksperimentert med flere andre materialer. I nærheten av Lilletorget i Oslo er det en indisk dame som driver en stoffbutikk. Der har jeg handlet stoffer en del, både noen kjempefine silkestoffer og stoffer av kunststoff. Disse har jeg strimlet opp og brukt i vevnaden. En dag spurte hun som har butikken, hva jeg skulle med dem. Jeg sa da at jeg skulle strimle dem opp og bruke dem når jeg vever. For henne tror jeg det nærmest var vandalisme, noe jeg absolutt forstår. Men sånn blei det altså ...

Ellers har jeg vært i bokhandelen og kjøpt «gull»-bånd, sånt mange bruker til å pakke inn julepresanger med. Dette er fint til innslaget i bildevevnader.

Det er mye en kan bruke. I kinesisk vevtradisjon har den tynne, tynne silketråden en egen posisjon. Men den kineiske silkeveven danner en egen, eldgammel historie og står på helt egne føtter i forhold til den «barbariske» vesterlandske vevtradisjonen. Mer om Den Kinesiske Silkeveven på Skarnes i en annen notis.

.11111111111111111111

NORSK BILLEDVEV

Norsk Billedvev som holder kurs i billdevev, eller «kunstvev» som det òg blir kalt, skiver på nettstedet sitt (https://www.norskbilledvev.no): «Definisjonen på billedvev er at innslaget ikke er kontinuerlig fra den ene siden til den andre, men legges inn for hånd i ønsket lengde slik at det dannes et bilde.»

Dette kan høres svært «teknisk» ut. Men når jeg står overfor en vevnad, hvordan kan jeg da avgjøre om den er vevd med bildevev eller ikke? Som eksempel kan vi bruke bildet nedenfor. Dette er enklest å se på de ensfargete feltene. Der kan du se loddrette «ribber» med jevne mellomrom. Dette er steder der det går en renningstråd der innslaget er «snudd»: Innslaget er ikke lagt fra den ene sida av vevnaden til den andre, men bare fra en sånn «ribbe» til den ved sida av. Når dette blir gjort på denne måten, og tilsvarende med naboinnslaget, blir det dannet sånne «ribber».

Ofte er bildevevnad sett på som «finere» enn annen vesterlandsk vevnad. Dét er

naturligvis bare tull. Hvor «fint» det er, kommer an på helt andre ting enn hvilken teknikk som ble brukt. Men går vi først inn på disse premissene, kan vi sammenlikne dette med å lage mat. Vanilje blir brukt i mange retter, ikke minst i mange desserter og kaker. Men er det virkelig vanilje som er brukt, eller en kjemisk smaksetterlikning? Virkelig vanilje er små frø som er behandlet på en særskit måte, og som en kan se som bittesmå svarte prikker i desserten eller kaken. Er det ikke sånne små prikker, er det heller ikke vanilje. Da er det «vaniljesukker» eller andre kjemiske smaksetterlikninger, samme hva som står på innpakningen.

På liknende måte er det med vevnader. Ser du sånne «ribber», er det bildevevnad. Er det ikke det, er det gjort med «annen vev», samme hva andre måtte fortelle deg om saken. En annen sak er at dette kan være vanskelig å se, særskilt om det er detaljerte og intrikate mønstre på vevnaden: Da kan det være nyttig å huske at

SITATET

«De som ser det som sin oppgave å begrense kunsten, gjør det i virkelighetens navn. Kunst er til forargelse ved at den demonstrerer at ikke alt kan forstås, at det finnes noe som ikke faller på plass i systemet i det verdensbildet vi kaller «virkeligheten». I forhold til politikkens, religionens eller økonomenes språk, snakker kunstnerne, som Killingberg uttrykker det, «feil språk». Problemet er ikke at kunstens språk er feil, men at de rette språkene har brakt oss i en situasjon hvor den eneste løsning er mer produksjon, samtidig som det er ressursplyndring og overkonsumpsjon som er problemet. ,»

(Andreas G. Lombnæs,
profesor emeritus i litteraturvitenskap)

Meldingsblad

Dette Lørdagsgodtet er laget og blir sendt deg av
Jo Gjessing, Vormvikstubben 53.,2080 Eidsvoll.
E-post: jo@gjessing.as

Meldingsbladet blir sendt ut som e-post fire ganger i året (i januar, april, juli, oktober) som en hilsen til venner og kjente — og til andre jeg tror kan ha interesse av det. Du kan òg lese det i Galleriet mitt på internettet, under seksjonen «Meldingsblad». Galleriet finner du på:

vevkunst.no

Dersom du ikke ønsker å få Meldingsbladet, klikker du på «avslutte abonnementet» nederst på det e-brevet som dette Meldingsbladet følger.

Velkommen til mitt Galleri

Jeg vever i bildevevteknikk, sier jeg lager vevde bilde, og kaller meg sjøl amatørbildevever. For meg er «amatør» en hedersbetegnelse, det betyr jo «en som elsker det hen driver med». I noen grad kombinerer jeg veving med enkelt broderi og andre teknikker. I Galleriet mitt på Internettet (www.gjessing.as) viser jeg bilde jeg har vevd de siste åra. Jeg har malt bilde tidligere òg, og en del av disse bilda finner du i dette Galleriet. Galleriet er åpent fra morgen til kveld, natt og dag, året rundt, både røde dager i kalenderen og svarte, som det sømmer seg på Internettet.